

V. F. F.

Kusligt arbete

Acc: 449.

Fittad. (Vg.)

Trikol eller saltkorn i jäst som  
gavs bort s. 8.

V. F. F.

husligt arbete

Brandmo

Acc: 527

Yästberedning av mjöl o. vatten, som hämtas  
före slupp gången midsommardagen.

s. 1-3

---

Hoppa högt när jästen lägges i degen.

Lane-Ryr, Bhl.

VFF 675 s. 11.

V. F. F.

Husligt arbete

Acc: 816

Lückstad, D.

Gammal rygad deg användes som jäst; ej tala  
men hoppa och dansa, när jästen lades i, annars  
ingen hov i brödet.

s. 5

V. F. F.

Husligt arbete

Acc: 1038.

Vane Rgr. Vg.

När jästen hålles i degen bör man koppa-  
di jäser det bra. s. 3.

Brygg. Växelsamtal ~~di jästen hålles i. s. 3.~~

---

Jästberedning.

Torsby, Bhl.

VFF 1061 s. 1-5.

---

Om jäst.

Solberga, Jörlanda, Bhl.

VFF 1062 s. 28, 29.

---

Hoppa när jästen lägges i degen.

Lane-Ryr, Bh1.

VFF 1068 s. 13.

Illusligt arbete: B. ak.

V. F. F.  
acc 1070

Hjärttum (B)

Midsommarsjäst, anskaffad  
o. a. an handstucka lades ut i midsommar-  
natten, varefter daggen vreds ut över  
mjölet s. 27

~~Midsommarsant a - a liten o. k s. 31~~

---

Beredning av jäst och surdeg.

Hede, Bh1.

VFF 1470 s. 4, 5.

Inte tacka för jäst, då jäste inte brödet.

Lur, Bh1.

VFF 1564 s. 3.

---

Skrika då man rörde ner jästen i degen.

Lur, Bhl.

VFF 1564 s. 15.

Jäst bereddes av mjöl och midsommardagg.

Bokenäs, Bhl.

VFF 1622 s. 45.

---

Om inte degen jäste, skulle man slå i dagg, som  
man samlat före soluppgången.

Spekeröd, Bhl.

VFF 1658 s. 62.

---

Ej tala om jäsningen förrän baket var färdigt.

Ödsmål, Bhl.

VFF 1686 s. 32.

V. F. F.

Husligt arbete

Acc: 1733.

Västerlanda, B.

"Bärna" (bottensats i drickskannen) användes  
som jäst. "Knöbber" - "bärna" uppblandat  
med mjöl. s. 23

~~Tillbehör av hasregryn. s. 24~~

---

Man lånade surdeg av varandra.

Brastad, Bhl.

VFF 1771 s. 5.

V. 3. 11.

# Ärsligt arbete

Dec: 1807

Valla, B.

Idå man lånade jäst, fick man inte kasta vatten  
på kemrögen, då blev det ingen jästning. s. 8

~~Idå släppte vatten på jövel, hollkärningar gjorde mjölleken  
där.~~ s. 10

~~Idå sprunga vid brödslekning, man får gråta, när man  
äter brödet~~ s. 10

Jästen gjordes av dricka och havremjöl.

Deg gömdes från föregående bak.

Väne-Ryr, Dls.

VFF 1823 s. 19.

# Husligt arbete

1854

Väner-Rys, Del.

~~Tätkes vittbrädd mellan jule och kyrkodelsmäss - väpa~~  
~~i vätkat!~~ s. 8

En tala, när jästern lades i brödet; ju högre man  
hoppade, desto bättre jäste brödet. s. 9

Skandal att bränna brödet.

s. 9

V. F. F.

Kusligt arbete

Acc: 1857

Hjärtum, D.

Ett tunne från föregående bak användes som jäsmedel.  
~~Man bakade hästbröd med mycket salt i.~~ s. 5-6

V. F. F.

Husligt arbete

Acc: 1907

Trändefors, Il.

Yäst bereddtes av gammalt bröd. När jästen  
öster i degen, skulle man hejsa.  
S. 8

Husligt arbete

Fiändfors, Dl.

1939

Gäst gjordes av gammal deg från förra  
baket. Man skulle hoppa högt, när gästen  
lades i.

s. 6

~~Lyfta benen högt och säga "så högt skäl", när  
skälfästet ratter i.~~

~~s. 7~~

---

Pressjäst började användas 1876.

Kareby, Bhl.

VFF 2125 s. 23.

Eld i jäst som man gav bort.

Visnum, Värml.

IFGH 716 s. 60.

---

Jästberedning.

Torsö, Vgl.

IFGH 734 s. 51.

J. F. G. Jh

Acc: 771

Husligt arbete

Sillerud, VL

Beredning av jäst. S. 1.

Beredning av jäst, som erhålles vid  
brygging. S. 1.

J. F. G. H.

## Husligt arbete

Acc: 772

Silbodal, Vh

Om degen ej ville jäsa, var det men,  
som trollat med den. Man skulle då gå och  
läsa jäst i en grannstuga, och släppa en  
nyppa aska i förstugan där, innan man gick  
in.  
S. 33.

~~Man skulle sy in en liten blyhit i nedre  
kanten på ett klädesplagg, och man sydde  
det.~~  
~~S. 33.~~

Jäst - degämne gömdes från bak till bak.

Bjurtjärn, Vgl.

IFGH 775 s. 192.

J. F. G. H.

Acc:

797

Husligt arbete  
Innertid (74)

När man lånat jäst för man g  
bära den i fickan g kurer såta sig  
pi vägen. o 21.

J. F. G. H. Husligt arbete

Acc: 840

N. Unaryd (Im)

En deg av "blommans väten"  
+ grovt rågnjöl användes som  
fäst. s. 39.40.

J. F. G. H.

Q. 864

864

Husligt arbete

Huslöv, (se)

Fäst av midsommardag 28

L. F. G. K.

Husligt arbete

901 f. f.

Skik inns hd/vg/

Låna jäst: ta' med ett eedglöd  
så att intet svin kan yngöra jästen

J. F. G. H. Husligt arbete.

Dec 905

V. Sunhem (vg)

Beredning av midsommarskätt 13.

Bak.

Man skulle ej säga jäst utan husbonn.

Fröskog, Dls.

IFGH 992 s. 32.

---

Jäst av midsommardagg fick man inte ge bort, men  
sälja för udda mynt.

Hova, Vgl.

IFGH 1023 s. 21.

Glödkol i lånad jäst.

Ärtemark, Dls.

IFGH 1026 s. 85.

Jäst - "jälaflagor" från brygden blandades med mjöl  
och torkades.

Seglora, Vgl.

IFGH 1067 s. 31.

Lånade man jäst skulle den vara täckt, då man bar  
hem den.

Seglora, Vgl.

IFGH 1067 s. 31.

Kol i jästén vid utlåning.

Saleby, Vgl.

IFCH 1073 s. 15.

J. F. G. H.

Acc: 1120

Husligt arbete  
Västerås (Hl)

Lidsommandag i degen.

s. 26

J. F. G. H.

Acc: 1151

Husligt arbete  
Bro (Vd)

Reusson användes att göra upp jäst  
med.

Byggs.

~~Täving av möttarsäckar.~~

s. 3

~~s. 23~~

~~s. 26~~

J. F. G. H.

Acc: 1234

Husligt arbete

Almend (Vl)

Schese, när jästen läggs i brödet.

s. 83

"Varme" i jästten innan den utlånas.

Botilsäter, Värml.

IFGH 1241 s. 2.

J. F. G. H.

Acc: 1283

Husligt arbete

V. Amberg (Vl)

Tre små bok släpper i josten, innan den utläses  
s. 33

Jäst till bak från dryckeskarets botten.

Ärtemark, Dls.

IFGH 1298 s. 69.

. F. G. H.

Lcc: 1351

Husligt arbete

Häckenvik, Vg.

Om någon vill låna jäst, skall man  
släppa ett glöd i josten - mot förering  
av brodbaket.

s. 75

Glokol i lånad jäst.

Grinstad, Dls.

IFGH 1513 d. 66.

J. F. G. H.

Rec: 1519

Husligt arbete

Brunn, Vg.

~~Svinhår i karet - drickan jäser inte.~~

Äldkol i lånad jäst; om man på vagen<sup>s. 9</sup>  
möter ett svin och ej har kol i jaster  
jäser inte drickan.<sup>s. 9</sup>

~~Äldkol i lånad mjölk.~~<sup>s. 9</sup>

Hur man gjorde jäst.

Upphärad, Vgl.

IFGH 1629 s. 42.

---

Eldklot i lånad jäst.

Sunnemo, Värml.

IFGH 1784 s. 27.

Eld i lånad jäst.

Brunnskog, Värml.

IFGH 1875 s. 30.

---

Doppa glöd i jäst som lånas ut.

Månstad, Vgl.

IFGH 2058 s. 70.

---

Eld eller bröd i jäst som ges bort.

Gustav Adolf, Vgl.

IFGH 2087 s. 25.

J. F. G. H.

Hemmet

Acc: 2090

Marback, Sm.

Eldkol i jäst; om man går över rinnande  
vatten, förloras jästen eljes sin kraft.

s. 7-8

J. F. G. H.

Husligt arbete

Acc: 2132

Hamneda, Sm.

Bereda gästkakor av mjöl och vatten, som  
lämnats midsonnarmatten före soluppgången.  
s. 10

J. F. G. H.

Acc: 2126

Husligt arbete

Lönseboda, Sk.

Midsommardag användes att jäsa bröd  
med.

~~Korsa i dag, som skall stå över mattna.~~

s. 13

---

Jäst skall lånas om dagen.

Stavnäs, Värml.

IFGH 2313 s. 30.

J. F. G. H.

Acc: 2328

Husligt arbete

Häbol, Id.

Låna gästämnen, beredda av jäst mjöl o. ratten,  
torkades och upphängdes i taket; 'gästekubbe'.

s. 21

Låna gästekubbe; man kan använda jästen, som  
bildas vid bryggning av malt-dricka.

s. 22

Jästkakor.

Köla, Järnskog, Värml.

IFGH 2347 s. 11.

Glödande kol i jästen då man lånade den.

Tisselskog, Dls.

IFGH 2355 s. 18.

Eld i jäst som ges bort.

Sandhem, Vgl.

IFGH 2358 s. 32.

J. F. G. H.

Acc: 2669

Husligt arbete

Mo. H.

Mormor brukade skraka högt, när hon  
lade i degen jäst; ~~so och då hon laggsade.~~ n. 35.

Lägga små kol runt jästen, för att den ej skall bli skämd.

Järn, Dls.

IFGH 2739 s. 32.

J. F. G. H.

Ijus priak

Acc: 2881

Hemijo, Vg.

Vad jastew. säger.

s. 1

Urban Barnes m.

Jästen fick inte tagas uppifrån och läggas ner i  
tråget, då jäste inte degen.

Hemsjö, Vgl.

IFGH 2882 s. 24.

J. F. G. H.

Acc: 2899

Hushjrt arbete

Nössemark, D.

Eldkol i jäst, som lånes för bak till begravning.  
S. 53

T. F. G. H.

Husligt arbete

N:o: 2900

Nossemark, Hl.

~~Drä att lägga mansbyxor över degen (el. byggen).  
Lånad jäst bäres övertäckt; eldhol på locket.~~

~~Drä att skinka dukligt när jästen lägges i degen.  
Platt bröd var borktullet o. kraftlöst.~~

S. 16

---

Jästen skall hållas dåld.

Salt i jästen. Knivar i kors över den.

Skrika då den lades i degen.

Nössemark, Dls.

IFGH 2900 s. 19, 23, 25.

---

Bryggjäst till bak.

Brunskog, Värml.

IFGH 2984 s. 10.

Nämna Jesu namn då man lade jästen i degen.

Svanskog, Värml.

IFGH 3095 s. 60.

Ej urinera, då man bär hem lånad jäst.

Björketorp, Vgl.

IFGH 3185 s. 14.

Göra ny jäst av midsommardagg.

Vist, Vgl.

IFGH 3271 s. 18.

Husligt arbete.

3273

skilskuter, Ve.

~~Brygg~~ - ~~skrika tre gånger att dricka~~ ~~ni~~  
~~jasa~~

s. 11

När man hem lånad jost, skall man  
hålla den under förklädet.

s. 11

Något av det första degämnet skall läggas till det  
andra o.s.v.

Södra Åsarp, Vgl.

IFGH 3378 s. 10.

---

Kol lägges i jästen.

Hälløstad, Vgl.

IFGH 3405 s. 15.

J. F. G. H.

Hemmet

Acc: 3411

Dalstorp. Vg.

Vid balning tar en liten bit ur det ena bråk-  
ämnet och lägger till nästa hakeämne o. s. v. -

~~"Frå tall" och "te lapt" kunde påsläk-  
ningarna inte röra -~~

p. 5.

Doppa eld i jäst som gavs bort.

Dalstorp, Vgl.

IFGH 3411 s. 8.

---

Brödet ville inte jäsa bra då fastan börjat.

Millesvik, Värml.

IFGH 3530 s. 39.

Eldglöd i jäst som ges bort.

Bjurbäck, Vgl.

IFGH 3562 s. 39.

Husligt arbete

Algotstorp - Vg.

3582

Smörtekning - ritverkning i häman. s. 56.

Bakning - ej lägga i jerten åt norr, ej lägga  
den på brödet. s. 56.

Väsning - inkommande fränling skulle ta i  
väven. s. 56.

---

Ej sätta jästen på bordet under baket.

~~Kors i degen.~~

Hol, Vgl.

IFGH 3585 s. 21.

---

Kol runt kär1, som jäst skall bäras bort i.

Nyskoga, Värml.

IFGH 3630 s. 15.

---

Eldkol i jäst.

Norra Ny, Värml.

IFGH 3667 s. 22.

Eldglöd i jäst som lånas bort.

Skölvene, Vgl.

IFGH 3674 s. 47.

Glöd i jästen.

Timmele, Vgl.

IFGH 3694 s. 32.

---

Kol lägges i jäst som lånas bort.

Björkäng, Vgl.

IFGH 3928 s. 43.

Hur man fick jäst.

Torup, Hall.

IFGH 3932 s. 2, 3.

Jästen fick inte ligga bar, då blev den skämd.

Boda, Värml.

IFGH 3963 s. 33.

# Husligt arbete

4120

Neda, Sk.

Låna jäst. Hur jästen tror bli skänd. Doppa  
sed i jästen. s. 16.

~~Ljusstoppning - ej släppa sig: det blir blåsor  
i ljusen.~~ s. 16.

~~Natening - inkommande få ej se in i ugnen.~~ s. 16.

~~Doppa en kaka - död i släkten.~~ s. 16.

~~"Är du brätt, är du ofuglig Till rätt."~~ s. 17.

---

Hur jästen bereddes och förvarades.

Töcksmark, Värml.

IFGH 4206 s. 12, 13.

Midsommarjäst.

Trankil, Värml.

IFGH 4219 s. 12.

Hur man tillverkade jäst vid midsommar.

Väring, Vgl.

IFGH 4231 s. 39, 40.

---

Dagg av fläderbuske bra att ha i degen.

Flistad, Vgl.

IFGH 4250 s. 20.

J. F. G. H.

Husligt arbete

Acc: 42 90

Gunnary. Hl.

Jäst i klumpar kallas "jäsaflägen". I  
den vatten på nordrikkande bäck, som  
känslats midsomnarnatten. s. 16.

J. F. G. H.

Husligt arbete

Acc: 4299

Horn, Ug.

Jäst av midroommardagg.

s. 12.

~~Löps tve och tredring.~~

~~s. 12.~~

---

Hur jäst tillverkades.

Horn, Vgl.

IFGH 4305 s. 7, 8.

Jästdegen bar mor i barmen.

Ekeskog, Vgl.

IFGH 4392 s. 17.

Kors över förgjord jäst.

Sventorp, Vgl.

IFGH 4477 s. 40.

Man använde ej jäst utan jästkringlor, som bakades  
en gång om året.

Jäst med midsommardagg.

Skövde, Vgl.

IFGH 4495 s. 17, 18.

Då man lånade jäst, behöll de litet, så att inte bakturen skulle gå ifrån dem.

Trollhättan, Vgl.

IFGH 4554 s. 9.

Jästen hålles över elden.

Ödenäs, Vgl.

IFGH 4739 s. 22.

En bit deg blandades med drickajäst och torkades på spett. Det blev en bra jäst.

Örby, Vgl.

IFGH 4783 s. 37.

Jäst fanns inte att köpa. Hur man gjorde den.

Naverstad, Bhl.

IFGH 4816 s. 16, 17.

---

Lånade man jäst skulle den vara väl övertäckt.

Kville, Bhl.

IFGH 4868 s. 17.

Lånade man jäst av grannen fick den inte bäras  
bar.

Svenneby, Bhl.

IFGH 4873 s. 37.

Då man lånade jäst skulle man bära den under för-  
klädet, för att den inte skulle bli förtrollad.

Strö, Vgl.

IFGH 4954 s. 13.

Lånad jäst bars övertäckt.

Varnhem, Vgl.

IFGH 5168 s. 8.

---

Jästen skulle hållas över elden innan den lånades ut.

Den fick inte bäras bar för att inte bli förtrollad.

Norra Ving, Vgl.

IFGH 5213 s. 19.

Lånade man jäst skulle man bära det under för-  
klädet.

Hasslösa, Vgl.

IFGH 5214 s. 37.

Lånade man jäst skulle man gömma den under  
förklädet, då man bar hem den.

Gunnarsnäs, Dls.

IFGH 5277 s. 19.

Jästen blir skämd av onda ögon.

Brålanda, Dls.

IFGH 5388 s. 26.

Blev det blåsor i brödet var jästen förtrollad.

Södra Ny, Värml.

IFGH 5435 s. 24.

---

Främmande fick inte se jästen.

Torp, Dls.

IFGH 5461 s. 32.

J. F. G. H.

Acc. 5533

Husligt arbete

Restekod. B.

Jästen lades i gisen, innan den användes. s. 19.

~~Almanack under smörkärnan.~~ s. 19.

~~Stöpa gjus inte här enura då.~~ s. 19.

Kniv i jäst som fördes ut. Den skulle bäras under förklädet.

Gunnarskog, Värml.

IFGH 5623 s. 20.

Gälakakor - användes som jäst vid bak.

Hur man gjorde dem efter jästen i brygden.

Midsommarvatten som jäst.

Hajom, Vgl.

IFGH 5674 s. 13. 14.

---

Jästkakor torkades och hängdes i taket.

Strömstad, Bhl.

IFGH 5766, s. 24 f.

Ingen fick röra jästen.

Skäftö, Bhl.

IFGH 5895 s. 21.

---

Den jäst som blev över efter en brygd användes  
till bak.

Surdeg.

Skäftö, Bhl.

IFGH 5895 s. 21, 23.

Kraftjäst.

Bro, Bh1.

VFF 5996 s. 8.

---

Bak - ingen främmande skulle se på då man lade i  
jästen.

Färgelanda, Dls.

IFGH 6016 s. 23.

Jästen - man gick långa vägar för att få den  
billigare.

~~Gällared, Hall.~~

IFGH 6049 s. 10.

---

Ej låna bort jäst - då gick turen.

Grimeton, Hall.

IFGH 6129 s. 6.

---

På 90-talet började man köpa jäst.

Gällared, Hall.

IFGH 6139 s. 29.

---

Surdegen låg på ett fat i skänken.

Hovmanstorp, Smål.

IFGH 6146 s. 10.

Jästen var svår att förvara. Den var ofta dålig  
då man köpte den.

Kville, Bhl.

IFGH 6173 s. 21.

---

Sprit som jästmedel.

Ullared, Hall.

IFGH 6366 s. 32.